

Notitser.

Statistiske Meddelelser: Danmarks Industri, Udenrigshandel, Høst.

Af de af Statens Statistiske Bureau udgivne »Statistiske Meddelelser« foreligger nu afsluttet det første Bind for 1898 (»fjerde Rækkes andet Bind«). Det indeholder Meddelelser om Alderdomsunderstøttelsen i 1895 og 1896, Kapitelstaxterne af 1. Februar 1898, reviderede Høsttabeller for Aarene 1875—96, Meddelelser om Vareomsætningen med Udlandet i 1897 m. m. og endelig en foreløbig Redegørelse for Industritællingen d. 25. Maj 1897, der afholdtes i Henhold til Loven af 22. Marts 1897.

Industritællingens Hovedresultat er, at der d. 25. Maj 1897 i Danmark (uden Færøerne) taltes c. 77,000 Virksomheder med c. 176,000 Arbejdere. Disse Tal fordeltes saaledes:

	Antal Virksomheder	Antal Arbejdere
i Staden København	7977	52338
i Provinskøbstæderne	18077	69995
i Landkommunerne	51113	53671
Hele Landet...	77167	176004

Notitser.

Statistiske Meddelelser: Danmarks Industri, Udenrigshandel, Høst.

Af de af Statens Statistiske Bureau udgivne »Statistiske Meddelelser« foreligger nu afsluttet det første Bind for 1898 (»fjerde Rækkes andet Bind«). Det indeholder Meddelelser om Alderdomsunderstøttelsen i 1895 og 1896, Kapitelstaxterne af 1. Februar 1898, reviderede Høsttabeller for Aarene 1875—96, Meddelelser om Vareomsætningen med Udlandet i 1897 m. m. og endelig en foreløbig Redegørelse for Industritællingen d. 25. Maj 1897, der afholdtes i Henhold til Loven af 22. Marts 1897.

Industritællingens Hovedresultat er, at der d. 25. Maj 1897 i Danmark (uden Færøerne) taltes c. 77,000 Virksomheder med c. 176,000 Arbejdere. Disse Tal fordeltes saaledes:

	Antal Virksomheder	Antal Arbejdere
i Staden København	7977	52338
i Provinskøbstæderne	18077	69995
i Landkommunerne	51113	53671
Hele Landet...	77167	176004

Efter Arbejderstyrke fordeltes Forretningerne saaledes:

	0 Arbejdere	1-5 Arbejdere	6-20 Arbejdere	over 20 Arbejdere
i København	2692	3616	1175	494
i Provinskøbstæderne ...	6567	8966	2024	520
i Landkommunerne	33202	16679	1010	222
Hele Landet...	42461	29261	4209	1236

Disse Tal maa imidlertid forstaaes med visse Forbehold, hvorom nøjere Oplysning gives i Redegørelsen, der baade indeholder Tabeller og vejledende Forklaring.

Medens Industritællingen er et nyt Emne for den danske, officielle Statistik, har Handelsstatistiken, for hvilken der gøres summarisk Rede i »Statistiske Meddelelser« (4. R., 2. Bd., 4. H.), modtaget forskellige væsentlige Forbedringer (større Specialisering, hurtigere Fremme, sikrere Værdiberegninger etc.)

Af Heftet fremgaar, at Danmarks Vareomsætning med Udlandet i 1897 havde en samlet Værdi af 727 Mill. Kr., i 1896 668 Mill. Kr., nemlig saaledes:

	i 1897	i 1896
	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Indførsel.....	404	384
Udførsel.....	323	284
samlet Vareomsætning...	727	668

Heftet meddeler omstaaende Oversigtstabel over Ind- og Udførsel:

	1897				1896				Gennemsnit af Femaaaret 1891-95 Merindf. + Mindf.
	Indført	Udført	Merind- førsel + Merud- førsel -	Merind- førsel + Merud- førsel -	Merind- førsel + Merud- førsel -	Merind- førsel + Merud- førsel -	Merind- førsel + Merud- førsel -	Merind- førsel + Merud- førsel -	
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	
Levende Dyr.....	2,5	27,6	+ 25,1	+ 21,2	+ 33,4				
Madvarer af Dyr.....	50,3	199,1	+ 148,7	+ 130,1	+ 103,0				
Kornvarer og Bælgfrugter:									
Uformalede.....	48,4	8,2	+ 40,2	+ 28,3	+ 23,9				
Formalede til Gryn ell. Mel	5,4	1,8	+ 3,5	+ 3,3	+ 0,8				
Fabrikater af Korn.....	0,5	0,4	+ 0,09	+ 0,5	+ 0,003				
Have- og Markvæxter etc....	1,6	0,5	+ 1,1	+ 0,7	+ 1,5				
Forskellige Foderstoffer og									
Frøsorter.....	28,5	2,8	+ 25,7	+ 21,9	+ 23,6				
Kolonialvarer og Frugter etc.	38,5	15,7	+ 22,8	+ 23,7	+ 26,6				
Spirituosa og andre Drikkevarer	6,7	3,0	+ 3,6	+ 2,7	+ 2,6				
Spindestoffer.....	5,5	3,2	+ 2,3	+ 3,4	+ 2,4				
Garn, Traad, Rebslagerarb. m.m.	12,7	0,7	+ 12,0	+ 11,0	+ 10,8				
Manufakturvarer af Spinde-									
stoffer:									
Silkevarer (med Undtagelse									
af Klædningsstykker)....	4,0	0,4	+ 3,6	+ 3,2	+ 3,1				
Varer af Uld og andre Haar									
(do.).....	16,6	2,8	+ 13,7	+ 13,9	+ 14,1				
Varer af vegetab. Stoffer									
(do.).....	13,0	2,0	+ 10,9	+ 9,4	+ 8,4				
Klædningsstykker.....	2,0	0,4	+ 1,5	+ 1,7	+ 1,0				
Haar, Fjer, Skind m. fl., Gød-									
ning uden Hensyn til Stoffet	15,5	9,4	+ 7,2	+ 4,3	+ 3,4				
Taig, Ohe, Tjære, Gummier									
o. l. samt Fabrikater deraf	11,7	4,5	+ 7,2	+ 7,9	+ 6,8				
Trævarer, uforarbejdet samt til									
Dels eller helt forarbejdede	24,8	2,1	+ 22,7	+ 19,7	+ 14,5				
Farvestoffer, Farver og Farve-									
ekstrakter m. m.	2,3	0,4	+ 1,8	+ 2,0	+ 2,0				
Forskellige Plantestoffer.....	2,9	1,4	+ 1,4	+ 1,2	+ 1,2				
Papir og Arbejder af Papir..	3,1	0,9	+ 2,1	+ 2,0	+ 1,7				
Mineraler: Raastoffer og Fa-									
brikater.....	35,7	5,9	+ 29,7	+ 28,6	+ 29,2				
Metaller: raa og forarbejdede	32,3	5,1	+ 27,2	+ 35,2	+ 27,9				
Andre Varer*).....	c. 37,6	c. 23,6	+ c. 14,0	+ 25,9	+ 14,7				
Tilsammen...	c. 404,0	c. 323,0	+ c. 81,0	+ 100,0	+ 84,6				

*) I Tallene for 1897 indgaa c. 8 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. for to »udførte Skibe«, der ere byggede her i Landet for den russiske Regerings Regning. Da Betalingen først er endelig afgjort i 1897, har man maattet opføre hele Beløbet for dette Aar og har ikke kunnet opføre nogen Del af Beløbet for de foregaaende.

I Gruppen »levende Dyr« er Udførselen af Heste og Hornkvæg særligt iøjnefaldende, idet Udførselsværdien i 1897 androg

Heste..... c. 13 Mill. Kr.
Hornkvæg c. 14 $\frac{1}{2}$ —

Gruppen »Madvarer af Dyr« beherskes af følgende Artikler:

	Indførsels- værdi	Udførsels- værdi
	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Flæsk og Skinker	3,0	56,0
Smør	29,3	119,3
Æg	1,4	13,1

Af disse c. 188 Mill. Kr. gik alene til England c. 181 Mill. Kr.

Blandt de uformalede Kornvarer staa som Indførselsartikler i første Række:

	Indførsels- værdi	Udførsels- værdi
	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Majs	26,6	0,9
Hvede	7,4	2,4
Rug	6,8	0,2
Byg	4,1	4,1
Havre	1,7	0,06

Hefte indeholder ogsaa en Tabel over Frihavnens Ind- og Udførsel (Majs-Indførselen falder her i Øjnene med sine 446 Mill. Pund).

Endelig citere vi følgende Tal, der angive Mængde-Udbyttet af de statskontrollerede Produktioner. Der produceredes i Danmark af

	Spiritus (8 ^o)	skattepl. Øl	skattefrit Øl	Roe- sukker	Margarine
	Mill. Pt.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
1893.....	35,9	0,552	0,919	54,5	16,3
1894.....	34,5	0,587	0,942	74,8	16,8
1895.....	35,1	0,613	0,953	88,8	15,5
1896.....	36,9	0,675	0,991	88,3	16,2
1897.....	35,6	0,710	1,032	96,7	19,1

Hefte :Høsten i Danmark: reviderede Tabeller for hvert af Aarene 1875—96^e indeholder ikke blot korrigerede Høsttal, der i ikke saa ringe Grad afvige fra de Tal, der findes i de enkelte aarlige Høstberetninger, men giver desuden en samlet Oversigt over Høstresultaterne vedrørende enhver Sædart m. v. for hvert Amt og for hele Landet fra den danske Høststatistik's Begyndelse i 1875.

Høsttallene i de aarlige Beretninger ere gennemgaaende for lave, idet man ved Beregningen har benyttet forældede Arealstal, Arealstal fra en Arealopgørelse, der kan ligge indtil fem, ja indtil otte Aar tilbage i Tiden, og derfor for Størstedelen for smaa Tal. Ved den af

Statens Statistiske Bureau nu foretagne Korrektion fremkommer der da gennemgaaende højere Tal. Exempelvis anføre vi: Ifølge de gamle Tal skulde man tro, at der fra 1890 til 1896 var en Nedgang i den samlede Høstværdi paa c. 1,7 Mill. Kr., idet Høstværdien i de to Aar henholdsvis angaves til 298,2 Mill. Kr. og 296,5 Mill. Kr.; men ifølge de korrigerede Tal fremtræde de to Aar med henholdsvis 303,9 Mill. Kr. og 323,5 Mill. Kr., saa at Høstværdien derefter altsaa endog er stegen med c. 20 Mill. Kr. Revisionen af Tallene, for hvis Methode der nærmere gøres Rede i Heftet, tilvejebringer altsaa et Forhold mellem Aarenes Høstudbytte, der er ganske forskelligt fra det, de gamle Tal give.

Den gennemsnitlige aarlige Høstværdi i det omhandlede Tidsrum er c. 300 Mill. Kr. (295,7 Mill. Kr.), hvilket svarer til henimod 100 Kr. (97,1 Kr.) pr. Td. Land. Alle Ø-Amter staa over, alle de jyske Amter under det nævnte Gennemsnitstal pr. Td. Land. Øverst staaar Københavns Amt med 128 Kr. pr. Td. Land; derefter følge Maribo Amt (123), Frederiksborg Amt (122), Sorø Amt (118), og de øvrige Ø-Amter tæt derefter. Blandt de jyske Amter staa Aarhus, Vejle, Thisted Amter øverst (resp. 96, 94 og 94); tæt derefter følger Randers Amt (87), medens de øvrige jyske Amter kun have en gennemsnitlig Høstværdi pr. Td. Land af mellem 68 (Aalborg) og 78 Kr. (Viborg).

Det anvendte Areal er jævnt steget fra 2,8 Mill. Td. Land i 1875—78 til 3,3 Mill. Td. Land i 1894—96. Stigningen udgør omtrent 43 □ Mil, eller omtrent 15 pCt.

Det gennemsnitlige aarlige Høstudbytte var

	Korn	Rodfrugter	Hø
	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Læs (i 1000 Pd.)
1875—78.....	19,6	6,4	2,1
1879—81.....	20,9	8,9	2,0
1882—84.....	21,2	15,1	2,2
1885—87.....	22,1	21,8	2,0
1888—90.....	21,7	25,7	2,4
1891—93.....	22,8	32,7	2,4
1894—96.....	23,8	40,9	2,9

Det ses af ovenstaaende Tal, at Korn- og Høudbyttet er steget noget (resp. c. $\frac{1}{5}$ og c. $\frac{2}{5}$), og Rodfrugt-Udbyttet overordentligt stærkt (6 à 7 Gange) i det omhandlede Tidsrum; — alligevel har den samlede Høstværdi holdt sig omtrent stabil, men denne Stabilitet skyldes naturligvis Prisnedgangen i Agerbrugsprodukterne. De nedenfor anførte Tal ere i saa Henseende vejledende: Rækken a angiver den gennemsnitlige aarlige Høstværdi, Rækken b derimod Værdien under Forudsætning af, at Priserne 1875—78 havde holdt sig:

	a	b
	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1875—78.....	294	294
1879—81.....	310	306
1882—84.....	295	326
1885—87.....	265	345
1888—90.....	289	353
1891—93.....	318	381
1894—96.....	300	416

Af Høstværdien faldt

	i 1875		i 1896	
	Mill. Kr.	pCt.	Mill. Kr.	pCt.
paa Korn.....	243	76,9	192	59,3
— Rodfrugter.....	19	6,0	58	17,9
— Hø	54	17,1	74	22,8
Tilsammen...	316	100,0	324	100,0

Løjnefaldende er Fremgangen for »Rodfrugter«, derunder Sukkerroer. Det til Sukkerroedyrkning i 1896 anvendte Areal udgjorde c. 23,000 Tdr. Land (hvoraf c. 13,000 i Maribo Amt, c. 6,000 i Odense Amt, lidt over 3,000 i Præstø Amt, c. 900 i Svendborg Amt), — men i 1875 anvendtes hertil kun 640 Tdr. Land. — Foderroe-Arealet er gaaet frem fra c. 15,000 Tdr. Land i 1875 til c. 134,000 i 1896, og Kartoffelarealet fra c. 77,000 Tdr. Land til c. 95,000. — Blandt de fire Hovedkornsorter ere Areal-Forandringerne for Rugens og Byggets Vedkommende ikke særligt store (der anvendtes hertil i 1896 henholdsvis 527,000 og 507,000 Tdr. Land); Havren indtager nu et noget større Areal (i 1875 688,000, i 1896 797,000 Tdr. Land), Hveden derimod et stedse aftagende (i 1875 110,000, i 1896 kun 62,000 Tdr. Land, hvoraf næsten $\frac{1}{3}$ i Maribo Amt).

De fire Hovedkornsorters Høstværdi daledede saaledes: (se omstaaende Tabel).

Derimod har »Blandsæd til Modenhed« nu en betydeligt større Høstværdi end tidligere (i 1875 knap 9, i 1896 over 20 Mill. Kr.). — Boghvedehøstens Værdi

	1875	1896
	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Hvede.....	23	11
Rug.....	57	44
Byg.....	75	48
Havre.....	69	66

er aftagen fra godt 2 til knap 1 Mill. Kr., Bælgsædhøstens fra næsten 8 til $1\frac{1}{4}$ Mill. Kr. — Kartoffelhøstens Kvantitet er i det Hele stigende, men Værdien er svingende (i 1896 18 Mill. Kr.). — Værdien af Foderroehøsten var i 1875 kun $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr.; men i den tilbagelagte Periode er den stegen meget stærkt, og naaede i 1896 endog 34 Mill. Kr., hvortil yderligere kommer en Sukkerroehøst paa 5,7 Mill. Kr. — Endelig havde Agerhøhøsten i 1875 en Værdi af knap 24 Mill. Kr., i 1896 derimod godt 48 Mill. Kr., hvorimod Enghøhøstens Værdi dalede fra c. 30 til c. 25 Mill. Kr.

A. P.-St.